

INFORMATOR WYDZIAŁOWY

Wydział Matematyki i Informatyki UAM, ul. Matejki 48/49, 60-769 Poznań

październik 1995

W dniu 11 lipca 1995 roku odszedł od nas na zawsze wybitny matematyk, nauczyciel i wychowawca wielu pokoleń, profesor Andrzej Alexiewicz.

Andrzej Alexiewicz urodził się 11 lutego 1917 roku we Lwowie, w znanej i szanowanej rodzinie lekarskiej. Uczęszczał do Szkoły Powszechnej oraz do Klasycznego Gimnazjum nr VI we Lwowie. Tam również został w 1935 roku studentem Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Uniwersytetu Jana Kazimierza. Początkowo, przez jeden rok, studiował fizykę, a następnie kontynuował studia w zakresie matematyki.

Okres studiów Profesora przypada na najlepsze lata rozwoju Lwowskiego Ośrodka badań matematycznych. Do Jego nauczycieli należeli współtwórcy Wielkiej Szkoły Lwowskiej, ludzie którzy rozslawili matematykę polską w świecie, a wśród nich: Herman Auerbach, Stefan Banach, Stanisław Mazur, Stefan Kaczmarz, Juliusz Schauder, Stanisław Loria, Hugo Steinhaus, Władysław Orlicz, Leon Chwistek, Wojciech Rubinowicz i Eustachy Żyliński. To właśnie pod kierunkiem profesora Żylińskiego napisał pracę magisterską, której obrona miała miejsce w Państwowym Uniwersytecie we Lwowie w roku akademickim 1939/40.

Podczas okupacji niemieckiej w latach 1941–1944 pracował jako laborant w instytucie prof. Weigla, pomagając w produkcji szczepionki przeciwtyfusowej. W tym czasie brał udział w podziemnym nauczaniu matematyki oraz kontynuował pracę naukową na tajnym Polskim Uniwersytecie we Lwowie.

Pod kierunkiem profesora Władysława Orlicza przygotował rozprawę doktorską pod tytułem „O ciągach operacji”. Obrona tezy doktorskiej odbyła się w 1944 roku, w ramach tajnego uniwersytetu, przed komisją złożoną z profesorów: Augusta Zierkchoffera (dziekana), Władysława Orlicza (promotora) i Władysława Nikliborca (członka komisji).

Na tej podstawie Wydział Matematyczno-Przyrodniczy Uniwersytetu Poznańskiego nadał Mu w lipcu 1945 roku stopień doktorski. W roku 1948 dr Andrzej Alexiewicz habilitował się na tym samym Wydziale na podstawie rozprawy „O całkach Denjoy funkcji abstrakcyjnych”.

Po utracie ukochanego Lwowa, w lutym 1945 roku, w ślad za swym Mistrzem, profesorem Orliczem, podejmuje pracę w Uniwersytecie Poznańskim początkowo jako starszy asystent (1945–1946), a następnie jako adiunkt (1946–1949), zastępca profesora (1949–1954), profesor nadzwyczajny (1954–1963) i jako profesor zwyczajny (od 1964 aż do przejścia na emeryturę w roku 1987).

Profesor Alexiewicz był współorganizatorem Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii, pełniąc w latach 1951–1956 funkcję prodziekana i dziekana tego Wydziału.

Od roku 1956 do 1959 był prorektorem Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. W latach 1962–1969 był kierownikiem Katedry Matematyki II oraz organizatorem i kierownikiem Studium Zaocznego Matematyki. Przez kolejnych 18 lat, od 1969 do 1987, był dyrektorem Instytutu Matematyki UAM. Po przejściu na emeryturę nie zerwał kontaktu z Instytutem, a od 1993 roku Wydziałem Matematyki i Informatyki, i prowadził w dalszym ciągu wykłady oraz opiekował się magistrantami.

Od 1945 roku Profesor Alexiewicz był członkiem Oddziału Poznańskiego Polskiego Towarzystwa Matematycznego, a w latach 1981–1983 był prezesem tego Oddziału.

Profesor Alexiewicz w uznaniu za swą działalność naukową i dydaktyczną uzyskał wiele nagród, wyróżnień i odznaczeń, w tym Medal Komisji Edukacji Narodowej oraz Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Szanowni Państwo,

Przedstawiłem najważniejsze fakty z życiorysu Profesora, przebieg Jego kariery zawodowej, wykaz pełnionych przezeń funkcji oraz Jego zastugi.

Te suche fakty przywołują w naszej pamięci sylwetkę Profesora, człowieka o ciekawej osobowości, niezwykle barwnej, szeroko znanej w całym Uniwersytecie postaci, człowieka kreującego w wyobraźni środowiska wizję „prawdziwego” matematyka, kogoś żyjącego w innym wymiarze czasoprzestrzeni, człowieka o duszy artysty, żarliwie kochającego życie.

Kim był Profesor Alexiewicz?

Czy tylko doskonałym matematykiem, spadkobiercą i kontynuatorem szkoły lwowskiej w analizie funkcjonalnej?

Czy tylko człowiekiem o wielkim autorytecie i wiedzy matematycznej, wpajającym w nas przekonanie, że matematyka to wspaniałe miasto o cudownej architekturze, które wchłania nas bez reszty i więzi nas bezpowrotnie?

Czy był tylko wpsaniatym wykładowcą, fascynującym swych studentów erudycją i miłością do matematyki tak dobitnie widoczną podczas Jego czasami rozwichrzonych wykładów?

Każdy z nas obecnych na tej sali ma własną odpowiedź na tak postawione pytanie. Każdy z nas przeniesie w przyszłość własne wspomnienie o Profesorze.

Ja sam zapamiętałem Jego życzliwość, tolerancję, renesansową osobowość i duszę artysty. I to, że tak znakomicie spełniał definicję matematyka, mówiąc że matematykiem jest ten, kto został uznany za matematyka przez uznanych matematyków.

Profesor Alexiewicz był matematykiem i humanistą, człowiekiem o głębokiej wrażliwości na piękno. Cenił je w malarstwie, które z takim zapalem uprawiał i w muzyce, którą kochał i głęboko przeżywał. Niech więc w tym ostatnim pożegnaniu zabrzmiały strofy elegii Rainera Marii Rilkego:

*„Któż to nas tak odwrócił, że cokolwiek
byśmy czynili, jesteście w postawie
odchodzącego, kiedy na ostatnim wzgórzu,
co mu raz jeszcze całą ukaże dolinę
rodzinną, staje, ogląda się, zwleka —
tak my żyjemy żegnając się wiecznie.”*

Wydział Matematyki i Informatyki żegna Cię, Profesorze, ze smutkiem i głębokim żalem i za wszystko, co dla nas uczyniłeś, dziękuję.

[Przemówienie Dziekana Wydziału Matematyki i Informatyki prof. dra hab. Michała Karońskiego wygłoszone podczas żałobnego posiedzenia Senatu UAM dnia 14.07.1995.]

Szanowni Państwo,

Przed nami kolejny rok akademicki. Chciałbym Państwu i sobie życzyć aby był on rokiem spokojnej pracy, prowadzonej w lepszych warunkach i lepiej opłacanej. Z żalem stwierdzam, że sprawa płac nauczycieli akademickich i pracowników administracji osiągnęła już poziom alarmujący. Źródła tego stanu rzeczy leżą oczywiście poza murami Uniwersytetu. Nie zwalnia nas to jednak od poszukiwania rozwiązań cząstkowych w ramach samej Uczelni.

Wydział Matematyki i Informatyki wkracza w trzeci rok istnienia. Na studiach dziennych, zaocznych i podyplomowych mamy już łącznie ponad 1500 studentów. Pragniemy w najbliższym czasie wystąpić z wnioskiem o przekształcenie specjalizacji informatycznej w samodzielny kierunek studiów. Ta zmiana oraz kontynuacja wdrażania reformy studiów to główne zadania w procesie dydaktycznym.

Badania naukowe powinny znaleźć zasadnicze wsparcie w Wydziałowej sieci komputerowej, opartej o nowoczesny serwer unixowy, której ukończenie przewidujemy w ciągu najbliższych tygodni. Chcemy również, aby najbliższy rok akademicki był w naszym kalendarzu „Rokiem Biblioteki”. Czynimy starania o pozyskanie środków na utworzenie nowoczesnej biblioteki Wydziału opartej o zasadę bezpośredniego dostępu do zbiorów, biblioteki promieniującej swoim wpływem na środowisko matematyczne Poznania i całego regionu północno-zachodniego.

Wymieniłem, w największym skrócie, główne zamierzenia Kolegium Dziekańskiego na rok akademicki 1995/96. Mam nadzieję, że jak dotychczas możemy liczyć na Państwa pomoc, poparcie i krytykę.

Michał Karoński

★ ★ ★ ★ ★

Rada Wydziału na posiedzeniu w dniu 23.06.1995 wszczęła postępowanie w sprawie nadania tytułu naukowego prof. drowi hab. Michałowi Karońskiemu. Zaproponowano następujących recenzentów: prof. dr hab. Macieja Sysłę (Uniwersytet Wrocławski), prof. dr hab. Aleksandra Werona (Politechnika Wrocławska) i prof. dr hab. Wojbora A. Woyczyńskiego (Case Western Reserve University, Cleveland, Ohio).

★ ★ ★ ★ ★

Rada Wydziału na tym samym posiedzeniu zaopiniowała pozytywnie wniosek prof. dr hab. Pauliny Pych-Taberskiej o zatrudnienie na stanowisku profesora zwyczajnego.

★ ★ ★ ★ ★

Rada Wydziału zaopiniowała również pozytywnie wniosek dra hab. Mieczysława Mastysłę o zatrudnienie na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

★ ★ ★ ★ ★

Na tym samym posiedzeniu Rada Wydziału wszczęła przewody doktorskie trzem osobom:

1. mgrowi Andrzejowi Kurkowi (z Zakładu Matematyki Dyskretnej) — tytuł przygotowywanej rozprawy doktorskiej: „Gęstość grafów Ramseya”, promotorem jest prof. dr hab. Andrzej Ruciński,

2. mgrowi Tomaszowi Schoenowi (z Zakładu Matematyki Dyskretnej) — tytuł przygotowywanej rozprawy: „Zbiory wolne od sum”, promotorem jest prof. dr hab. Tomasz Łuczak,

3. mgrowi Piotrowi Wójcikowi (z Zakładu Matematyki Dyskretnej) — tytuł przygotowywanej rozprawy: „Własności rodzin zbiorów zamkniętych ze względu na operację sumy teoriomnogościowej”, promotorem jest prof. dr hab. Tomasz Łuczak.

* * * * *

Rada Wydziału powołała komisję w przewodzie doktorskim mgra Michała Wiernowolskiego z Zakładu Optymalizacji i Sterowania (promotorem jest prof. dr hab. Ryszard Urbański) oraz w przewodzie doktorskim mgra Cui Yunana (promotorem jest prof. dr hab. Henryk Hudzik).

* * * * *

Rada Wydziału zaopiniowała pozytywnie wniosek o przyznanie stypendium habilitacyjnego drowi Mieczysławowi Cichoniowi z Zakładu Równań Różniczkowych oraz wniosek o przyznanie stypendium doktorskiego mgr Małgorzacie Powierskiej z Zakładu Teorii Aproksymacji.

* * * * *

Rada zaopiniowała pozytywnie wniosek dr Grażyny Anioł z Zakładu Teorii Aproksymacji o zatrudnienie na stanowisku adiunkta.

* * * * *

Rada Wydziału przyjęła uchwałę, na mocy której egzaminy z filozofii matematyki i z języka obcego na Studium Doktoranckim Matematyki naszego Wydziału będą uznawane jako egzaminy doktorskie z tych przedmiotów.

* * * * *

Prof. dr hab. Tomasz Łuczak otrzymał nominację na stanowisko profesora nadzwyczajnego na stałe.

* * * * *

Na posiedzeniu Senatu w dniu 25.09.1995 JM Rektor prof. dr hab. Jerzy Fedorowski wręczył drowi hab. Mieczysławowi Mastyło nominację na stanowisko profesora nadzwyczajnego na okres 5 lat.

* * * * *

Podczas inauguracji nowego roku akademickiego 1995/96 wykład inauguracyjny zatytułowany „Prawda i istnienie w matematyce” wygłosi prof. dr hab. Julian Musielak.

* * * * *

Dnia 2.10.1995 w sali 425 (HCP) o godzinie 14.00 odbędzie się spotkanie władz dziekańskich z pracownikami Wydziału. Po tym spotkaniu będzie miało miejsce uroczyste pożegnanie prof. dr hab. Włodzimierza Stasia i dr Teresy Markiewicz, którzy przechodzą na emeryturę.

* * * * *

JM Rektor UAM przyznał nagrody następującym pracownikom naszego Wydziału: Nagrodę I stopnia otrzymał prof. dr hab. Henryk Hudzik, nagrody II stopnia zaś otrzymali:

dr Mieczysław Cichoń, prof. dr hab. Paulina Pych-Taberska, prof. dr hab. Lech Drewnowski, prof. dr hab. Jerzy Kąkol oraz dr hab. Stanisław Stoiński.

★ ★ ★ ★ ★

Dziekan przyznał nagrody osobom, które w ubiegłym roku akademickim wyróżniły się w różnych sferach działalności Wydziału. Nagrody otrzymali: prof. dr hab. Jerzy Kaczorowski, prof. dr hab. Zbigniew Palka, doc. dr hab. Magdalena Jaroszewska, dr Wiesław Kurc, dr Janusz Migda, dr Krzysztof Pawałowski, dr Katarzyna Wład, mgr Roman Bednarek, mgr Stanisław Gawiejnowicz, mgr Magdalena Makowiak, mgr Jacek Marciniak, mgr Małgorzata Powierska, mgr Dariusz Staszak, mgr Aldona Szukała, mgr Halina Wydra, mgr Dariusz Żurkowski i Bożena Chmielowska.

★ ★ ★ ★ ★

Dnia 20.09.1995 odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgra Leszka Kanieckiego (dotychczas pracownika Zakładu Algebry i Teorii Liczb naszego Wydziału, a obecnie pracownika Politechniki Szczecińskiej). Temat rozprawy brzmiał „Wybrane zagadnienia dotyczące sum liczb pierwszych”. Promotorem był prof. dr hab. Jerzy Kaczorowski. Komisja postanowiła wystąpić do Rady Wydziału z wnioskiem o nadanie mgrowi Leszkowi Kanieckiemu stopnia naukowego doktora nauk matematycznych.

★ ★ ★ ★ ★

W tym roku przyjęto na studia doktoranckie na naszym Wydziale 6 osób: mgr Justynę Kurkowiak (opiekun naukowy: prof. dr hab. Andrzej Ruciński), Magdalenę Mejer-Dybul (opiekun naukowy: dr hab. Maria Korcz), mgr Beatę Świrską (opiekun naukowy: dr hab. Zygmunt Vetulani), mgra Sebastiana Urbańskiego (opiekun naukowy: prof. dr hab. Andrzej Ruciński), mgr Darię Wójtowicz (opiekun naukowy: prof. dr hab. Stanisław Szuffla), mgra Piotra Ziaję (opiekun naukowy: prof. dr hab. Jerzy Kaczorowski). Mgr Przemysław Kamiński został przyjęty na Zaoczne Studia Doktoranckie.

★ ★ ★ ★ ★

W dniach 27–28.10.1995 odbędzie się konferencja naukowa poświęcona pamięci Profesora A. Alexiewicza.

★ ★ ★ ★ ★

Z historii ...

50 lat temu, 16.06.1945 w Grodzisku Mazowieckim zmarł Stefan Mazurkiewicz. Urodził się 25.09.1888 w Warszawie. Studiował w Krakowie, Lwowie, Monachium i Getyndze. Doktoryzował się w roku 1913 na Uniwersytecie we Lwowie. Od 1915 roku był profesorem Uniwersytetu Warszawskiego, od 1938 prorektorem tej uczelni. Był członkiem PAU i prezesem PTM. Zajmował się teorią mnogości, topologią (teorią kontinuuów peanowskich, teorią wymiaru), funkcjami analitycznymi i rachunkiem prawdopodobieństwa. Od roku 1916 prowadził w Warszawie seminarium poświęcone topologii przyczyniając się w ten sposób do stworzenia (wraz z W. Sierpińskim i Z. Janiszewskim) warszawskiej szkoły topologicznej. Był jednym z założycieli Fundamenta Mathematicae.

50 lat temu, 31.08.1945 zmarł we Lwowie Stefan Banach. Urodził się 30.03.1892 w Krakowie. W latach 1910–1914 był studentem Politechniki we Lwowie — studiów jednak nie skończył. W 1916 „odkryty” przez Hugona Steinhausa, został w 1920 roku asystentem Politechniki Lwowskiej i uzyskał doktorat na Uniwersytecie Jana Kazimierza. Habilitował się w 1922, w 1924 został profesorem nadzwyczajnym a w 1927 profesorem zwyczajnym Uniwersytetu we Lwowie. W 1924 został członkiem korespondentem PAU. Był współzałożycielem czasopisma *Studia Mathematica* i jednym z inicjatorów „*Monografii Matematycznych*”. Zajmował się głównie analizą funkcjonalną (był jednym z jej twórców) i funkcjami rzeczywistymi. Wraz ze swymi uczniami (S. Mazurem, W. Orliczem, J. Schauderem) był twórcą szkoły lwowskiej.

R.M.

W Wydawnictwie Naukowym UAM ukazał się tom *Eufonia i Logos. Księga pamiątkowa ofiarowana Profesor Marii Steffen-Batogowej i Profesorowi Tadeuszowi Batogowi* pod red. J. Pogonowskiego (ss. 696). Na książkę składają się prace 48 autorów.

★ ★ ★ ★ ★

W tym samym wydawnictwie ukazała się książka dra Kazimierza Świrydowicza z Zakładu Logiki Matematycznej zatytułowana *Logiczne teorie obowiązku warunkowego* (ss. 235).

★ ★ ★ ★ ★

Komitet Badań Naukowych przyznał granty zespołom kierowanym przez prof. dra hab. Michała Karońskiego oraz przez prof. dra hab. Jerzego Kaczorowskiego.

★ ★ ★ ★ ★

Zespół w składzie prof. dr hab. Michał Karoński, prof. dr hab. Tomasz Łuczak i prof. dr hab. Andrzej Ruciński otrzymał grant NSF/PAN na realizowane wraz z Emory University w Atlancie (USA) badania zatytułowane „*Research in probabilistic combinatorics*”.

★ ★ ★ ★ ★

Zespół kierowany przez dra hab. Zygmunta Vetulaniego otrzymał w ramach programu badawczego COPERNICUS środki na wykonanie dwóch projektów badawczych: projektu CEGLEX dotyczącego standaryzacji danych językowych na potrzeby komputerowego przetwarzania języka naturalnego oraz projektu GRAMLEX dotyczącego projektowania i tworzenia słowników elektronicznych.

★ ★ ★ ★ ★

Budżet Wydziału Matematyki i Informatyki na rok 1995 obejmuje po stronie przychodów kwotę 630,9 tys. złotych, w tym dotacja KBN na działalność statutową 224,4 tys., dotacja KBN na badania własne 101,1 tys., dotacja na działalność dydaktyczną 60 tys., dochody ze studiów płatnych 20 tys., dotacja Rektora na inwestycje 18 tys., dotacja KBN na inwestycje 207,4 tys.

★ ★ ★ ★ ★

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 czerwca 1995 zawiera między innymi nowe stawki miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli akademickich

oraz pracowników bibliotek i informacji naukowej. Stawki te dla poszczególnych stanowisk wynoszą:

Profesor zwyczajny	680	—	1600 zł
Profesor nadzwyczajny z tytułem	630	—	1400 zł
Profesor nadzwyczajny bez tytułu	560	—	1280 zł
Docent, adiunkt doktor habilitowany	510	—	940 zł
Adiunkt, st. wykładowca ze st.doktora	430	—	810 zł
Starszy wykładowca bez stopnia nauk.	350	—	710 zł
Asystent, wykładowca, lektor, instruktor	340	—	670 zł
Starszy kustosz dyplomowany	410	—	940 zł
Kustosz dyplomowany	370	—	850 zł
Adiunkt biblioteczny	330	—	660 zł
Asystent biblioteczny	320	—	560 zł

O nowych płacach na UAM informuje *Życie Uniwersyteckie* w numerze 8-9 (28-29) z sierpnia-września 1995 r. na stronie 12. W tym samym numerze (w dziale „Komentarze Rektora UAM”) JM Rektor przedstawia sytuację finansową uczelni, w szczególności w zakresie płac.

* * * * *

Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej poinformowała, że wzorem lat ubiegłych kontynuuje akcję przyznawania jednorocznych stypendiów dla młodych (do lat 30-tu) pracowników naukowych.

Cytat

Metody dowodzenia twierdzeń:

- *przez zaprzeczenie założenia,*
- *przez założenie tezy,*
- *przez ogląd (wystarczy popatrzeć),*
- *przez sugestię (Państwo widzą ...),*
- *przez sztucę (a nuż wyjdzie),*
- *przez polechtanie ambicji słuchaczy (to jest łatwe),*
- *suflerskie (proszę mi podpowiedzieć ...),*
- *cybernetyczne (to automatycznie wynika ...),*
- *psychologiczne (Państwo sami sprawdzą ...),*
- *dogmatyczno-autorytarne (tak jest w podręczniku),*
- *demokratyczne (kto jest za tym, że twierdzenie jest prawdziwe?).*

Studenci UJ

[*Matematyka — nasza niedostrzegalna kultura*, zebrał K. Skurzyński Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1995, s. 98–99.]

Dnia 12.05.1995 odbył się uroczysty wykład im. Wojtka Pulikowskiego, na którym dr Bogusław Hajduk z Uniwersytetu Wrocławskiego wygłosił referat zatytułowany „Indeks operatora Diraca i krzywizna skalarna: topologia geometryczna czy geometria topologiczna?”

★ ★ ★ ★ ★

W miesiącach letnich odbyły się na Wydziale następujące kolokwia oraz wygłoszone zostały następujące referaty gościnne:

- Prof. M.K. Chakraborty z Uniwersytetu w Kalkucie wygłosił dnia 31.05.1995 referat zatytułowany „Graded consequence”.
- Prof. Rudolf Schmidt z Emory University w Atlancie (USA) wygłosił dnia 9.06.1995 referat zatytułowany „Symmetries in mathematical physics”.
- Prof. Alfredo Peris z Uniwersytetu w Walencji (Hiszpania) wygłosił dnia 9.06.1995 referat zatytułowany „Fréchet–Schwartz spaces and approximation property”.
- Prof. Joan Cerda z Uniwersytetu w Barcelonie (Hiszpania) wygłosił dnia 5.09.1995 referat „Interpolation of operators acting on decreasing functions of $L_p(w)$ –spaces”.
- Prof. Antoni Wawrzyńczyk z Universidad Autónoma Metropolitana, Izatapalpa (Meksyk) wygłosił dnia 12.09.1995 referat zatytułowany „Interpolacja w algebrach funkcji holomorficznych na dysku”.

★ ★ ★ ★ ★

W dniach 28.08–1.09.1995 odbyła się w Zielonej Górze konferencja „Function Spaces” zorganizowana przez nasz Wydział wraz z Instytutem Matematyki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Komitet organizacyjny składał się z następujących osób: prof. dr hab. Julian Musielak (UAM), prof. dr hab. Henryk Hudzik (UAM) i prof. dr hab. Marian Nowak (WSP, Zielona Góra). W konferencji udział wzięło 128 osób.

★ ★ ★ ★ ★

W dniach 4–8.09.1995 odbyła się w Poznaniu „Conference on Algebraic K -Theory”. Komitet organizacyjny składał się z następujących osób: dr Grzegorz Banaszak (UAM), dr Wojciech Gajda (UAM), prof. dr hab. Piotr Krasoń (Uniwersytet Szczeciński). W konferencji udział wzięło ponad 50 osób.

★ ★ ★ ★ ★

Pracownicy Wydziału Matematyki i Informatyki wyjeżdżali przez ostatnie cztery miesiące na następujące konferencje i staże naukowe:

- Prof. dr hab. Andrzej Alexiewicz, prof. dr hab. Dobiesław Bobrowski, dr Mirosława Mikosz, prof. dr hab. Jerzy Kaczorowski i prof. dr hab. Roman Murawski w dniach 5–9.06.1995 brali udział w IX Ogólnopolskiej Szkole Historii Matematyki „Matematyka polska w stuleciu 1850–1950” zorganizowanej w Międzyzdrojach przez Polskie Towarzystwo Matematyczne i Uniwersytet Szczeciński.
- Mgr Dariusz Bugajewski przebywał w dniach 28.05–2.06.1995 na uniwersytecie w Cosenzy (Włochy), gdzie brał udział w konferencji „Functional analysis: methods and ap-

plications (FAMA95)”.

– Prof. dr hab. Wojciech Buszkowski i dr Kazimierz Świrydowicz brali udział w zorganizowanej przez Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki UW sesji naukowej poświęconej pamięci prof. dr hab. Heleny Rasiowej i prof. dr hab. Cecylii Rauszer.

– Dr Jerzy Jaworski prowadził badania własne na uniwersytecie w Düsseldorfie (RFN) w dniach 15.06–13.07.1995.

– Prof. dr hab. Julian Musielak w dniach 21–30.06.1995 przebywał na pobycie naukowym w Uniwersytecie Montpellier (Francja).

– Doc. dr hab. Andrzej Sołtysiak w dniach 26.06–7.09.1995 prowadził badania własne w Monash University w Clayton, Victora (Australia).

– Dr Tomasz Kubiak prowadził w dniach 30.06–17.07.1995 badania własne na uniwersytecie w Bilbao (Hiszpania).

– Prof. dr hab. Michał Karoński w dniach 3–7.07.1995 brał udział w odbywającej się w International Research Center for Computer Science w Dagstuhl (RFN) konferencji „‘Average-Case’ Analysis of Algorithms”.

– Prof. dr hab. Roman Murawski w dniach 9–13.07.1995 brał udział w odbywającej się w Berlinie (RFN) konferencji „3rd International Conference on the Cultural History of Mathematics”.

– Prof. dr hab. Jerzy Kaczorowski i mgr Mieczysław Kulas brał udział w konferencji „Journées Arithmétiques BCN”, która odbywała się w Barcelonie (Hiszpania) w dniach 15–21.07.1995.

– Prof. dr hab. Jerzy Kąkol przebywał w dniach 24.07–11.08.1995 w Dakota University w Minneapolis (USA), gdzie prowadził badania własne.

– Dr hab. Tomasz Szulc oraz dr Mieczysław Cichoń brali udział w „Sixth International Colloquium on Differential Equations”, które w dniach 16–25.08.1995 odbyło się w Plovdiv (Bułgaria).

– Prof. dr hab. Wojciech Buszkowski oraz prof. dr hab. Roman Murawski brali udział w „10th International Congress of Logic, Methodology and Philosophy of Science”, który odbył się we Florencji (Włochy) w dniach 19–25.08.1995.

– Prof. dr hab. Paweł Domański brał w dniach 19–26.08.1995 udział w konferencji „Linear Problems in Analysis”, która odbyła się w Oberwolfach (RFN).

– Prof. dr hab. Mirosław Krzyśko w dniach 20–26.08.1995 brał udział w odbywającym się w Oberwolfach „21 European Meeting of Statisticians”.

– Prof. dr hab. Tomasz Łuczak będzie prowadzić badania własne na Emory University w Atlancie (USA) w dniach 20.08–20.12.1995.

– Prof. dr hab. Julian Musielak brał w dniach 20–25.08.1995 udział w konferencji „Approximation Theory and Function Series”, która odbyła się w Budapeszcie (Węgry).

– Doc. dr hab. Magdalena Jaroszewska brała udział w kongresie „European Women in Mathematics”, który odbył się w Madrycie (Hiszpania) w dniach 2–10.09.1995.

– Prof. dr hab. Mirosław Krzyśko brał w dniach 4–6.09.1995 udział w International Scientific Conference „Computer Data Analysis and Modelling”, która odbyła się w Mińsku

(Białoruś).

- Dr Jerzy Jaworski w dniach 4-18.09.1995 przebywał na uniwersytecie w Düsseldorfie (RFN), gdzie prowadził badania własne.
- Prof. dr hab. Wojciech Buszkowski, prof. dr hab. Roman Murawski oraz dr Kazimierz Świrydowicz brali w dniach 5–9.09.1995 udział w VI Polskim Zjeździe Filozoficznym, który odbył się w Toruniu.
- Mgr Tomasz Schoen w dniach 9.09–9.12.1995 będzie prowadzić badania własne na Emory University w Atlancie (USA).
- Prof. dr hab. Jerzy Kąkol w dniach 10–27.09.1995 prowadził badania własne na uniwersytecie w Nijmegen (Holandia).
- Dr hab. Maria Korcz brała w dniach 10–15.09.1995 udział w zorganizowanym na Uniwersytecie Karola w Pradze (Czechy) spotkaniu międzynarodowej grupy roboczej na temat „Kalkulatory”.
- Dr Kazimierz Świrydowicz brał w dniach 10–13.09.1995 udział w Polsko-Niemieckich Warsztatach Logiczno-Filozoficznych, które z inicjatywy Niemieckiego Towarzystwa Filozofii Analitycznej oraz Polskiego Towarzystwa Logiki i Filozofii Nauki odbyły się w Bachotku pod Toruniem.
- Dr Waldemar Wołyński brał udział w „European Courses in Advanced Statistics”, które odbyły się w dniach 11–15.09.1995 na Open University w Milton Keynes (Wielka Brytania).
- Dr Maciej Kandulski brał udział w „XXX Colloquium of Linguistics”, które odbyło się w dniach 13–16.09.1995 na Uniwersytecie Gdańskim.
- Prof. dr hab. Michał Karoński w dniach 25–29.09.1995 przebywał na konferencji „3rd Annual European Symposium on Algorithms ESA’95” na Korfu (Grecja).
- Dr hab. Maria Korcz i dr Maria Jurga w dniach 27.09–2.10.1995 brały udział w konferencji „European Research Conference on the Psychology of Mathematical Education”, która odbyła się na Uniwersytecie w Osnabrück (RFN).
- Dr hab. Tomasz Szulc będzie w dniach 1.09–28.10.1995 prowadzić badania własne na uniwersytecie w Bielefeld (RFN).
- Prof. dr hab. Paweł Domański będzie prowadził w dniach 1.10.1995–30.09.1996 badania własne na Universidad Polytechnica de Valencia w Walencji (Hiszpania).
- Dr Wojciech Zielonka będzie w dniach 1.10.1995–31.01.1996 przebywać na uniwersytecie Pierre Mendés w Grenoble (Francja).

* * * * *

Gośćmi Wydziału Matematyki i Informatyki byli:

- prof. Alfredo Peris z Uniwersytetu w Walencji (Hiszpania) w dniach 2–12.06.1995,
- prof. Rudolf Schmidt z Uniwersytetu Emory w Atlancie (USA) w dniach 7–11.06.1995,
- prof. Lubos Thama z Uniwersytetu Emory w Atlancie (USA) w dniach 17–20.07.1995,
- prof. Jochen Wengenroth z Uniwersytetu w Trierze (RFN) w dniach 27.08–1.09.1995,
- prof. Iwo Labuda z Uniwersytetu Missisipi (USA) w dniach 27.08–2.09.1995,

- prof. Cristina Perez-Garcia z Uniwersytetu Santander (Hiszpania) w dniach 29.08–5.09.1995,
- mgr Cui Yunan (Chiny) w dniach 1–20.09.1995,
- prof. Joan Cerda z Uniwersytetu w Barcelonie (Hiszpania) w dniach 2–9.09.1995.

★ ★ ★ ★ ★

Czasopismo *Deutscher Forschungsdienst. Berichte aus der Wissenschaft* poinformowało w numerze 5 z tego roku, że prof. Karl-Heinz Indlekofer i dr Antál Jároi z Uniwersytetu w Paderborn znaleźli nową parę liczb pierwszych bliźniaczych, a mianowicie liczby $697053813 \cdot 2^{16352} - 1$ oraz $697053813 \cdot 2^{16352} + 1$. Liczby te zapisane w systemie dziesiętnym mają po 4932 cyfry (zapisanie każdej z nich wymaga użycia około dwóch stron maszynopisu). Tym samym pokonany został dotychczasowy rekord w zakresie liczb pierwszych bliźniaczych należący do matematyków amerykańskich, którzy w roku 1994 podali przykład takich liczb o 4030 cyfrach (w systemie dziesiętnym).

Notatka

Refleksje po dwóch latach funkcjonowania wykładów i kolokwiów wydziałowych

Od dwóch lat na Naszym Wydziale odbywają się uroczyste wykłady im. prof. Władysława Orlicza, wykłady im. Wojtka Pulikowskiego oraz tak zwane kolokwia wydziałowe. Ich łączna ilość przekroczyła ostatnio okrągłą liczbę pięćdziesiąt. Dokładniej, odbyło się 56 wykładów, w tym 52 kolokwia wydziałowe. Jest to w moim przekonaniu wystarczający powód do przeprowadzenia pierwszych podsumowań, a przynajmniej do refleksji nad celowością istnienia i przyszłością tego typu aktywności na Wydziale. Już sam fakt, iż odbyło się ponad 50 posiedzeń uważam za sukces, który dowodzi, że inicjatywa władz Wydziału nie trafiła w pustkę, a wręcz przeciwnie, wyszła naprzeciw realnemu zapotrzebowaniu. Mam nadzieję, że wykłady i kolokwia wpisały się na trwałe do tradycji Wydziału. Niestety nie wszystko się udało w jednakowym stopniu; podkreślam to na wstępie, aby ostudzić nadmierny entuzjazm i stonować atmosferę pełnego samozadowolenia.

Przypomnę, że wykład im. prof. Władysława Orlicza oraz wykład im. Wojtka Pulikowskiego organizowane są raz w roku — pierwszy w semestrze zimowym, drugi w letnim. Do wygłoszenia wykładu im. prof. Władysława Orlicza zapraszani są uczeni o ugruntowanej pozycji i znaczących osiągnięciach naukowych, natomiast w przypadku wykładu im. Wojtka Pulikowskiego — matematycy młodszego pokolenia, którzy jednak dali się już poznać jako ludzie o nieprzeciętnym potencjale twórczym. Do tej pory odbyły się dwa wykłady im. prof. Władysława Orlicza. W 1993 wykład pt. Jak można udowodnić Wielkie Twierdzenie Fermata? wygłosił prof. Władysław Narkiewicz z Uniwersytetu Wrocławskiego, natomiast w 1994 wykład pt. Przestrzenie Orlicza, bazy, pola losowe i wymiar fraktalny wygłosił prof. Zbigniew Ciesielski z Instytutu Matematycznego PAN. Wykłady im. Wojtka Pulikowskiego wygłosili: prof. Józef H. Przytycki (1994) 200 lat teorii węzłów oraz dr Bogusław Hajduk (1995) Indeks operatora Diraca i krzywizna skalarna; topologia geometryczna, czy geometria topologiczna?

Program kolokwiów wydziałowych oraz zestaw wykładowców odzwierciedla tematykę badań naukowych prowadzonych na Wydziale. Niepisaną tradycją stało się wygłaszanie

odczytów przez gości zagranicznych przebywających w Poznaniu a prowadzących wspólne badania z pracownikami Wydziału. Inną grupę tworzą osoby specjalnie zapraszone, wśród których znajdują się wybitni matematycy krajowi i zagraniczni oraz świeżo wypromowani doktorzy habilitowani, którzy przedstawiają rozszerzone wersje swoich wykładów habilitacyjnych.

Osobną grupę stanowią pracownicy Wydziału, którzy pragną zaprezentować (lub zareklamować) własną problematykę badawczą lub też po prostu odczuwając dyskomfort z powodu słabego przepływu informacji między zakładami, chcą opowiedzieć o własnych pracach badawczych. Z żalem muszę stwierdzić, że zainteresowanie tą formą wzajemnego informowania się o „matematyce robionej za ścianą” jest bardzo znikome. Stymulując ten tak ważny zakres aktywności przyjąłem zasadę, że z urzędu będę zwracał się z prośbą o wygłoszenie odczytu do każdej osoby, która wystąpi z wnioskiem o mianowanie jej na stanowisko profesora nadzwyczajnego, słusznie chyba przypuszczając, że osoby te mają coś ciekawego do powiedzenia i będą chciały się tym podzielić z innymi. Na moje zaproszenie pozytywnie odpowiedziało zaledwie kilku kolegów, którym w tym miejscu gorąco dziękuję.

Ponieważ z założenia wykłady i kolokwia wydziałowe nie miały być konkurencją dla seminariów specjalistycznych prowadzonych w zakładach ustalono, że wystąpienia te powinny być prowadzone w takim stylu, by mogły być zrozumiane przez wszystkich matematyków, niezależnie od specjalności. Trzeba przyznać, że niektórzy wykładowcy wywiązali się ze swojego zadania w sposób nadzwyczajny, mówiąc o trudnych technicznie sprawach w sposób prosty i jasny.

Oto podstawowe dane dotyczące tematyki wykładów oraz pochodzenia wykładowców.

	WMiI	Kraj	Zagranica	Razem
Analiza matematyczna	3	2	14	19
Geometria i topologia	0	5	4	9
Algebra i teoria liczb	0	4	5	9
Kombinatoryka, prawdopodobieństwo	1	2	4	7
Logika	1	0	5	6
Inne	1	1	4	6
			Razem	56.

Pod hasłem „Inne” kryje się informatyka, fizyka matematyczna i dydaktyka matematyki. Trzeba zaznaczyć, że powyższe zestawienie należy traktować orientacyjnie, gdyż klasyfikacja niektórych wykładów była bardzo trudna, tak że dokonałem jej nieco arbitralnie i na własną odpowiedzialność.

Analiza powyższych danych prowadzi do wniosków, które mogą być różne u różnych osób. Ze swej strony chciałbym zauważyć, iż wiodącą dyscypliną matematyczną uprawianą w Poznaniu pozostaje nadal analiza matematyczna, chociaż jej prymat nie jest już tak ewidentny, jak miało to miejsce jeszcze dziesięć czy dwadzieścia lat temu. Rozrzut problematyki badań jest obecnie o wiele szerszy i to powinno być powodem do zadowolenia. Inną obserwacją, prowadzącą do mniej przyjemnych konkluzji jest prawie zupełny brak odczytów z informatyki. Trudno zjawisko to zrozumieć zważywszy, że żyjemy w okresie niespotykano w historii rozwoju tej właśnie gałęzi wiedzy.

Ciekawą kwestią jest problem frekwencji na wykładach. Rekordową publiczność, wśród której były osoby spoza Wydziału, a nawet spoza Poznania zgromadziły oba wykłady im.

prof. Władysława Orlicza. Niektóre kolokwia wydziałowe cieszyły się niezwykłą popularnością (szczególnie wykłady profesorów A. Schinzla, A. Pelczyńskiego i A. Werona). Jednak całkowite wypełnienie sali (ok. 50 osób) było raczej wyjątkiem. Rekordzistą z drugiej strony, to znaczy minimalnej liczby słuchaczy, był wykład pewnego matematyka, na który przybył prelegent, osoba zapraszająca i piszący te słowa. Mimo tak skromnej frekwencji wykład odbył się i muszę powiedzieć, że należał do bardziej interesujących. Dała się również zaobserwować prawidłowość, że na wykłady z dyscypliny x przychodzili wyłącznie specjaliści z tej dyscypliny. Na pierwszy rzut oka nie powinno to dziwić, jednak jest to w pewnym sensie sprzeczne z samą ideą kolokwiów, które z założenia adresowane są do niespecjalistów. Oczywiście przyjemnie jest posłuchać odczytu ze swojej dziedziny szczególnie wtedy, gdy prelegent stara się mówić w sposób przystępny i nie wchodzi zbyt w szczegóły techniczne. Jednak przyjęcie zasady chodzenia na wykłady wyłącznie ze swojej specjalności uważam za z gruntu fałszywe. Dziwiła mnie częsta nieobecność na wykładach młodszych koleżanek i kolegów, szczególnie słuchaczy Studium Doktoranckiego. W moim bowiem przekonaniu organizowane przez Wydział kolokwia są dla nich niepowtarzalną okazją do poszerzenia horyzontów, zapoznania się z aktualnym stanem i kierunkami badań oraz poznania ciekawych ludzi. Z drugiej strony z wielkim zadowoleniem odnotowałem istnienie grupy stałych bywalców, którzy rzadko opuszczają okazję wysłuchania interesującego odczytu. Jako urodzony optymista mam nadzieję, że grupa ta będzie się systematycznie powiększać.

Chciałbym jeszcze wspomnieć o pewnej sferze działań, której nie widać (gdy wszystko gra), a która ma decydujący wpływ na powodzenie całego przedsięwzięcia. Chodzi mi o stronę organizacyjną: przyzwyczailiśmy się już do herbatek przed wykładem, sprawnej rezerwacji hotelu i innych „oczywistych” rzeczy. Tutaj słowa uznania należą się paniom z dziekanatu, dzięki którym wykłady przebiegają tak, jakby ich zorganizowanie nie wymagało wysiłku.

Co do przyszłości wykładów i kolokwiów wydziałowych, to nie mam obaw, że ustaną one z braku interesujących tematów, wykładowców lub słuchaczy. Nie przewiduję też wielkich zmian organizacyjnych; brak uwag krytycznych odbieram jako sygnał, że w tym zakresie niewiele jest do poprawienia.

Widzę natomiast potrzebę pewnych zmian w stosunku do organizacji wykładu im. prof. Władysława Orlicza. Podczas nieformalnego spotkania po swoim wykładzie, prof. Z. Ciesielski rzucił myśl, aby zaproszenie na wykład połączyć z wręczeniem medalu pamiątkowego. Chodzi o to, aby pozostawić trwałą ślad tego wydarzenia i jednocześnie podkreślić jego rangę. Pomysł ten był następnie przedmiotem dyskusji w gronie Kolegium Dziekańskiego i został uznany za bardzo trafny i godny wprowadzenia w życie. Powstał już projekt takiego medalu, a w chwili obecnej trwają prace nad jego wyprodukowaniem. Mamy nadzieję, że pierwszy medal zostanie wręczony już z okazji następnego wykładu im. prof. Władysława Orlicza w listopadzie br. Oczywiście planuje się wręczenie medalu także pierwszym dwóm wykładowcom. Przy okazji chciałbym zakomunikować, że zaproszenie do wygłoszenia tegorocznego wykładu przyjął prof. Czesław Olech z Instytutu Matematycznego PAN w Warszawie. Temat wykładu nie jest jeszcze znany.

Widać z tego, że jeżeli naszkicowane plany się powiodą, zaproszenie do wygłoszenia wykładu im. prof. Władysława Orlicza połączone z wręczeniem medalu pamiątkowego będzie najwyższym wyróżnieniem przyznawanym przez nasz Wydział. Dlatego należy moim zdaniem wypracować jakiś precyzyjny sposób najpierw nominowania kandydatów, a na-

stępnie wylaniania spośród nich wykładowcy. Można to zorganizować na przykład tak, że nominacja następuje z chwilą zgłoszenia kandydata poprzez co najmniej (powiedzmy) pięciu pracowników Wydziału, a wybór jest dokonywany przez specjalnie w tym celu powołaną komisję. Myślę, że taki wybór powinien być następnie zatwierdzony przez Radę Wydziału. Zastrzegam, że są to tylko wstępne projekty, zależy mi bowiem na tym, aby zapoczątkować ogólną dyskusję. Będę bardzo wdzięczny za wszelkie uwagi, a jeszcze bardziej za konkretne propozycje w tej sprawie.

Za zakończenie chciałbym bardzo serdecznie zaprosić wszystkich zainteresowanych do licznego uczestnictwa w wykładach i kolokwiach organizowanych przez Wydział. Do zobaczenia na najbliższym wykładzie!

Prof. dr hab. Jerzy Kaczorowski

Opracowanie Informatora: Maciej Kandulski (mkandu@plpuam11.amu.edu.pl)

Roman Murawski (rmur@plpuam11.amu.edu.pl)

<http://www.amu.edu.pl/amu/matematyka/info.html> (numer bieżący)

<http://www.amu.edu.pl/amu/matematyka/info-old.html> (numer z poprzedniego miesiąca)